

2000. évi II. törvény

a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálatáról

(a 2017. évi V. törvény, a 2019. évi VI. törvény és a 2021. évi III. törvény módosításaival egységes szerkezetben)

PREAMBULUM

A szeretetszolgálat az anyaszentegyháznak, a hitre jutott emberek önkéntes közösségének hálaáldozata (Róm 12,1; 1Pt 5,2-3). Olyan segítő szolgálat, amelynek alanya Jézus Krisztus és az Ő egyháza, tárgya pedig a szenvedő embertárs (Lk 10,25-37; 16,19-31; Mt 25,31-46).

Kálvin János és Theodore Beza Isten Igéjéből vette azt a tanítást, amely szerint az igaz egyháznak négy ismertetőjegye van: az Ige tiszta hirdetése, a sákramentumok helyes kiszolgálása, a szeretetszolgálat és az egyházfegyelem gyakorlása. Az egyháznak tehát négy állandó tisztségviselője van: lelkész, tanító, diakónus és presbiter.

A II. Helvét Hitvallás is a szeretetszolgálatot az anyaszentegyház alapvető tevékenységének ismeri el.

A szeretetszolgálat Isten Igéjének útmutatása alapján a mindenkor érvényes jogi keretek között végzi munkáját. A törvény szabályozza a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati tevékenységét - a szeretetszolgálat feladatait, területeit és irányítási rendszerét; a szeretetszolgálati munkások képzését és szolgálatba állítását; országos szeretetszolgálati központ létrehozását; a szeretetszolgálat pénzügyi forrásait, egyházi és állami támogatását; a szeretetszolgálat felekezeti és nemzetközi kapcsolatrendszerét -, ezek működési rendjét és gazdálkodását.

Ezen bibliai és reformátori tanítások figyelembevételével alkotja meg a Magyarországi Református Egyház Zsinata Szeretetszolgálati törvényét az alábbiak szerint.

I. RÉSZ

I. fejezet

A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálatának kiemelt feladatai

1. § (1) Betegek ápolása és gondozása.
- (2) Fogycsökkenéssel élők, idősek, szenvedély- és pszichiátriai betegek ápolása, gondozása és segítése.
- (3) Magányosok, egyedül élők, gyermekek segítése.¹
- (4) Hátrányos szociális helyzetben levők segítése.
- (5) Társadalmi hátrányt szenvedők segítése.

II. fejezet

¹ Az 1. § (2)-(3) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

A szeretetszolgálat területei

2. § (1) A szeretetszolgálati feladatok az egyházközségekben, egyházmegyékben, egyházkerületekben, a közegyház keretében, továbbá mindezek tulajdonában, fenntartásában, kezelésében levő intézményekben vagy szolgálatokban (intézmény, szolgálat: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott szociális intézmény és szociális szolgáltató) valósul meg.¹

(2) A szeretetszolgálati feladatok megvalósítására és támogatására alapítványok és közhasznú szervezetek is létrehozhatók.

III. fejezet

A szeretetszolgálati intézményekre, szolgálatokra vonatkozó közös rendelkezések²

3. § Intézményes diakóniai szolgálatot alapíthat:

- a) egyházközség;
- b) egyházmegye;
- c) egyházkerület;
- d) Református Szeretetszolgálat;³
- e) Magyarországi Református Egyház.

4. § Több egyházközség, egyházmegye vagy egyházkerület együtt is alapíthat intézményes diakóniai szolgálatot, de ebben az esetben az alapító okiratban rendelkezni kell arról, hogy milyen formában gyakorolják a fenntartói jogokat.

5. § Az alapító gyakorolja a fenntartói jogokat, de azt átadhatja más belső egyházi jogi személynek.

6. § Minden döntésnél (alapítás, működtetés, megszüntetés) elsődlegesen az egyház érdekét és jó rendjét, a jogszabályokat, valamint ez ellátottak érdekeit kell figyelembe venni.

7. § Minden döntésnél (alapítás, bővítés, megszüntetés) szükségletfelmérést kell végezni, hogy indokolt-e új intézményt létrehozni, bővíteni, illetve megszüntetni. Meg kell vizsgálni a gazdasági és szakmai hosszú távú fenntarthatósági szempontokat.

8. § (1) Az alapításról, a bővítésről és a megszüntetésről a presbitérium, egyházmegyei közgyűlés, egyházkerületi közgyűlés, Zsinat dönt.

(2) A Református Szeretetszolgálat kizárólag a Zsinat határozata alapján alapíthat, vehet át és szüntethet meg intézményt.⁴ A Református Szeretetszolgálat az általa fenntartott, de a Zsinat által alapított intézményes diakóniai szolgálatok tekintetében az alapítás, átvétel, megszüntetés körébe nem tartozó ügyekben a Zsinat Elnökségi Tanácsa eseti felhatalmazása alapján önálló alapító okirat-módosítási joggal rendelkezik.⁵

9. § Az alapító, illetve fenntartó az egyházi és világi jogszabályok keretei között az intézmény alapító okiratában és belső szabályzataiban szabadon határozhatja meg a munkáltatói jogok gyakorlása, a kötelezettségvállalás, a szakmai munka szervezésének bármely kérdését.⁶

¹ A 2. § (1) bekezdést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

² A III. fejezetet (3-11. §) a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény iktatta be.

³ A 3. §-t a ZS.-23/2019.04.10. sz. zsinati határozattal elfogadott 2019. évi VI. törvény módosította. A 3. § d) pontot a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

⁴ A 8. §-t a ZS.-23/2019.04.10. sz. zsinati határozattal elfogadott 2019. évi VI. törvény módosította.

⁵ A 8. §-t a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

⁶ A 9. §-t a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

10. § Az alapító okiratnak tartalmaznia kell a szolgálat/intézmény

- a) nevét;
- b) székhelyét; telephelyét¹;
- c) az alapító és a fenntartó nevét, székhelyét, képviselőjének nevét²;
- d) az alapítást tartalmazó testületi döntés számát;
- e) amennyiben releváns, a szolgálat végzéséhez rendelkezésre bocsátott ingatlan címét és helyrajzi számát;
- f) a szolgálat, intézmény gazdálkodásának formáját;
- g) azt a tényt, hogy az alapító egyházi jogi személyiséggel alapítja-e meg, vagy egy jogi személyiségen belüli szervezeti egységként.
- h) önálló jogi személyiséggel rendelkező egyházi intézmény esetén a belső jogi személy ingatlanszerzési képességéről szóló rendelkezést (Gt. 33. § (5) bek.)³,
- i) jogszabály által előírt egyéb kötelező elemeket.⁴

11. § (1) Egyházközségi, egyházmegyei intézményes szolgálat alapításához, megszüntetéséhez előzetes egyházkerületi engedély szükséges. Egyházközségi intézményes szolgálat alapítása és megszüntetése esetében az egyházkerület a döntéshozatal előtt kikéri az illetékes egyházmegye véleményét.

(2) Egyházközségi, egyházmegyei intézményes szolgálat bővítéséhez akkor szükséges előzetes egyházkerületi engedély, amennyiben a bővítéssel az intézményes diakóniai szolgálat éves költségvetési főösszege 10%-nál nagyobb mértékben nő.

IV. fejezet

Szeretetszolgálat az egyházközségekben

12. § (1) A Magyarországi Református Egyház hitvallása szerint az egyház a gyülekezetekben él, ezért a szeretetszolgálat legfontosabb területe a gyülekezet. Minden gyülekezet feladata, hogy a maga környezetében a Krisztus testéhez tartozók között senki se szenvedjen szükséget (ApCsel 4,34). Ennek a feladatnak munkásai a gyülekezet megbízott vagy alkalmazott diakónusa vagy diakóniai munkásai, a gyülekezet tagjai, presbitériuma és vezetői.

(2) A presbitérium a szeretetszolgálat ellátására gondnokot és bizottságot választhat az egyháztagek közül.

(3) Azokban a gyülekezetekben, ahol szeretetszolgálati intézmény/szolgálat működik vagy intézmény/szolgálat alapítására kerül sor, teljes munkaidőben foglalkoztatott, a munkakörnek megfelelő szintű, közép- vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező diakónust kell szolgálatba állítani. Indokolt, hogy az egyházközség teljes vagy részmunkaidőben vagy több egyházközség közös alkalmazásban diakónusokat munkaviszony keretében foglalkoztasson.

(4) A szeretetszolgálati intézmény/szolgálat megalapításához a presbitérium határozata és az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása szükséges. Az ilyen intézmény/szolgálat az egyházon belül lehet egyházi jogi személy is. Vezetőjét a presbitérium választja, és vele kapcsolatban a munkáltatói jogkört a presbitérium elnöksége gyakorolja. Az intézmény/szolgálat szervezeti és működési szabályzata szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet a presbitérium hagy jóvá.

1 A 10. § b) pontot a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

2 A 10. § c) pontot a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

3 A 10. § h) pontot a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény iktatta be.

4 A 10. § i) pontot a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény iktatta be.

(5) Szeretetszolgálati intézmény/szolgálat egyházi jogi személyként is működtethető.¹

V. fejezet

Szeretetszolgálat az egyházmegyékben

13. § (1) Az egyházmegyei közgyűlés diakóniai bizottságot választ a területén élő gyülekezetek szeretetszolgálati munkájának támogatására, koordinálására és ellenőrzésére.

(2) Az egyházmegye közgyűlési határozattal önállóan is létrehozhat egyházmegyei szeretetszolgálati intézményt/szolgálatot, amelynek működéséről az egyházmegye saját költségvetésében gondoskodik. Az alapításhoz az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyása szükséges. Az ilyen egyházmegyei intézmény/szolgálat lehet egyházi jogi személy. Vezetőjét az egyházmegyei közgyűlés választja, és a munkáltatói jogkört az egyházmegye elnöksége gyakorolja. Az intézmény/szolgálat szervezeti és működési szabályzata szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet az egyházmegyei közgyűlés hagy jóvá.²

VI. fejezet

Szeretetszolgálat az egyházkerületekben

14. § (1) Az egyházkerületi közgyűlés diakóniai bizottságot választ a területén működő gyülekezeti és egyházmegyei szeretetszolgálati intézmények/szolgálatok működésének elvi irányítására és ellenőrzésére.

(2) Az egyházkerület közgyűlési határozattal önállóan is létrehozhat szeretetszolgálati intézményt/szolgálatot, amelynek működéséről az egyházkerületi költségvetésben gondoskodik. Az ilyen intézmények/szolgálatok alapításához a Zsinat jóváhagyása szükséges. Az ilyen egyházkerületi intézmény/szolgálat lehet egyházi jogi személy. Vezetőjét az egyházkerületi közgyűlés választja, és a munkáltatói jogkört az egyházkerület elnöksége gyakorolja. Az intézmény/szolgálat szervezeti és működési szabályzat szerint önálló költségvetéssel működik, amelyet az egyházkerületi közgyűlés hagy jóvá.³

VII. fejezet

Szeretetszolgálat az országos egyház keretében

15. § (1) A Magyarországi Református Egyház Zsinata szeretetszolgálati, diakóniai feladatainak támogatására Diakóniai és Egészségügyi Bizottságot választ.⁴

(2)⁵

1 A 12. § (3)–(5) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

2 A 13. § (2) bekezdést a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

3 A 14. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

4 A 15. §-t a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

5 A 15. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította. A 15. § (2) bekezdést a ZS.-23/2019.04.10. sz. zsinati határozattal elfogadott 2019. évi VI. törvény hatályon kívül helyezte.

16. § (1) A közegyházi szeretetszolgálati intézmények, szolgálatok fenntartása céljából és az egyházi diakóniai feladatok ellátására a Zsinat létrehozta a Református Szeretetszolgálatot (továbbiakban: Szeretetszolgálat). Az Szeretetszolgálat az egyházon belül működő önálló (belső egyházi) jogi személy. Az egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi intézmények számára a Szeretetszolgálat elvi segítséget nyújt. A Szeretetszolgálat vezetőjét a zsinati tanácsos javaslatára a Zsinat nevében a Zsinat Elnöksége nevezi ki és menti fel, felette az egyéb munkáltatói jogokat a zsinati tanácsos gyakorolja. A Szeretetszolgálat önálló költségvetéssel rendelkezik, melynek része az általa fenntartott intézmények, szolgálatok költségvetése. A Szeretetszolgálat költségvetését a Zsinati Tanács hagyja jóvá. A Szeretetszolgálat saját szervezeti és működési szabályzat szerint működik a zsinati tanácsos felügyelete alatt. A Szeretetszolgálat önálló és teljes jogkörű fenntartója a Zsinat vagy a Zsinat felhatalmazása alapján a Szeretetszolgálat, illetve jogelődei által alapított vagy más fenntartótól átvett közegyházi szeretetszolgálati intézményeknek, szolgálatoknak. Az ilyen közegyházi intézményt, szolgálatot a Zsinat belső egyházi jogi személyiséggel ruházhatja fel.¹

(2) A közegyházi intézmények, szolgálatok világi státuszú vezetőit a Zsinat Elnökségének jóváhagyásával a Szeretetszolgálat vezetője nevezi ki és menti fel, az intézményvezető feletti munkáltatói jogkör gyakorlására a Szeretetszolgálat vezetője jogosult.

A közegyházi intézmények, szolgálatok egyházi státuszú vezetőit a Zsinat lelkészi elnöke nevezi ki, vagy rendeli ki és menti fel, felettük a szakmai irányítási, utasítási és ellenőrzési jogkört a Szeretetszolgálat vezetője gyakorolja.²

(3) A Szeretetszolgálat szakmai információkat szolgáltat, továbbképzéseket és konferenciákat szervez, koncepciókat és fejlesztési javaslatokat dolgoz ki³, egyházi szociális, gyermekvédelmi és felzárkózási módszertani feladatokat lát el, valamint működteti a szociális monitoring rendszerét.⁴

 (4)⁵ A Magyarországi Református Egyházban működő szociális szolgáltatók, intézmények monitoring feladatot ellátó szervezetet és a monitoring-rendszer eljárásrendjét szabályrendelet határozza meg. A szabályrendelet személyi hatálya kiterjed valamennyi, a Zsinat által alapított, valamint más egyházi fenntartású református szociális szolgáltatóra, intézményre, valamint ezek fenntartóira, tárgyi hatálya pedig valamennyi szociális ágazatra és valamennyi típusú szolgáltatásra. A monitoring-rendszer minden szociális szolgáltatást nyújtó szervezetet és azok fenntartóit érinti, ezért azok kötelesek magukat alávetni az előírt ellenőrző vizsgálatnak.

II. RÉSZ

A SZERETETSZOLGÁLAT MUNKÁSAINAK (DIAKÓNUSOK) KÉPZÉSE ÉS SZOLGÁLATBA ÁLLÍTÁSA

17. § (1) A Magyarországi Református Egyházban a szeretetszolgálati feladatokat elhívott és odaszánt egyháztagek látják el. Diakónus az az egyháztage, aki belső elhívás alapján és megfelelő képzettség megszerzésével, az egyház törvényes felhatalmazása alapján rész- vagy teljes munkaidőben végzi a szeretetszolgálati munkát.

1 A 16. § (1) bekezdést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

2 A 16. § (2) bekezdést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

3 A 16. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény és a ZS.-23/2019.04.10. sz. zsinati határozattal elfogadott 2019. évi VI. törvény módosította.

4 A 16. § (3) bekezdést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény módosította.

5 Beiktatta: 2023. évi III. törvény 1. § (4). Hatályos: 2023. XI. 8-tól.

(2) A Magyarországi Református Egyház középfokú és felsőfokú diakónusképzést szervez. Az oklevél megszerzését diakónusi fogadalomtétel, majd az egyházi intézményekben vagy a diakóniai szolgálatra alkalmazó gyülekezetekben végzett hároméves gyakorlati munka követi. Ezek után kérheti a jelölt diakónussá történő felszentelését. Ezt a kérelmet a felügyelő gyülekezet vagy intézet vezetője vagy a felszentelt diakónustársak ajánlása alapján, szolgálati úton kell az illetékes egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni. A közgyűlés dönt a felszentelésre bocsátásról. A felszentelt diakónust szolgálati helyén ünnepi istentisztelet keretében iktatják be.

(3) A fogadalmat tett és felszentelt diakónus hitbeli és erkölcsi magatartását illetően az egyházi törvények, munkajogi szempontból a Munka Törvénykönyve hatálya alatt áll.

18. § (1) Diakóniai munkát végző, fel nem szenteltekkel szemben a hitbeli és erkölcsi követelmények munkaszerződésben érvényesítendőek.

(2) A diakónusképzés, alkalmazás és foglalkoztatás további kérdéseit szabályrendeletben kell rendezni.

III. RÉSZ

A SZERETETSZOLGÁLATI MUNKA ANYAGI FORRÁSAI

19. § A szeretetszolgálati munka pénzügyi forrásai:

a) a Magyarországi Református Egyház gyülekezeteinek és egyháztagjainak természetbeni és pénzbeli adományai;

b) Magyarország Kormánya és a Magyarországi Református Egyház közötti megállapodás és a hatályos állami jogszabályok szerinti források;

c) az egyházi költségvetésben biztosított hozzájárulás;

d) külföldi testvéregyházak gyülekezeteinek és gyülekezeti tagjainak természetbeni és pénzbeli adományai;

e) a szociális intézményekben/szolgálatokban ellátottak térítési díja a hatályos jogszabályok által meghatározott módon;

f) az állami költségvetési törvényben az adott esztendőre előirányzott támogatások;

g) egyéb adományok, támogatások és juttatások.¹

IV. RÉSZ

A SZERETETSZOLGÁLAT KAPCSOLATAI

20. § (1) A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati szervezetei rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a többi keresztyén egyház hasonló szervezeteivel és velük együttműködésre törekednek.

(2) A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményei/szolgálati partnerkapcsolatot tarthatnak fenn hazai és külföldi testvéregyházak gyülekezeteivel és intézményeivel/szolgálatával, valamint hasonló tevékenységet folytató civil szervezetekkel.²

V. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

¹ A 19. § (1) bekezdés b), e)-f) pontját a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította és az eddigi bekezdések helyett a felsorolást pontokba sorolta.

² A 20. §-t a ZS.-22/2017.11.22. sz. zsinati határozattal elfogadott 2017. évi V. törvény módosította.

21. § (1) A **2000. évi II. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 1997. február 27-én megnyílt XI. Zsinatának 10. ülészsaka, Budapesten, 2000. november 29-én a ZS.-130/200. számú zsinati határozattal. E törvény 2001. január 1-jén lépett hatályba.

(2) A **2017. évi V. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2015. február 25-én megnyílt XIV. Zsinatának 10. ülészsakán született ZS.-22/2017.11.22. számú zsinati határozat. A 2017. évi V. törvény 2017. december 1-jén lépett hatályba. A 2017. évi V. törvény az alábbi szakaszokat módosította: 1. § (2)-(3) bekezdés, 2. § (1) bekezdés, 3-11. §, 12. § (3)-(5) bekezdés, 13. § (2) bekezdés, 14-16. §, 19. §, 20. §.

(3) A **2019. évi VI. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2015. február 25-én megnyílt XIV. Zsinatának 13. ülészsakán született ZS.-23/2019.04.10. számú zsinati határozat. A 2019. évi VI. törvény 2020. január 1-jén lépett hatályba. A 2019. évi VI. törvény az alábbi szakaszokat módosította: 3. §, 8. §, 16. § (1)-(2) bekezdés, továbbá a 15. § (2) bekezdést hatályon kívül helyezte.

(4) A **2021. évi III. törvényt** megállapította a Magyarországi Református Egyház 2021. február 17-én megnyílt XV. Zsinatának 4. ülészsakán született ZS.-8/2021.11.23. számú zsinati határozat. A 2021. évi III. törvény 2021. november 24-én lépett hatályba. A 2021. évi III. törvény az alábbi szakaszokat módosította: 8. §, 10. §, 15. § (1) bekezdés, valamint a 16. § (1)-(2)-(3) bekezdés.¹

¹ A 21. § (4) bekezdést a ZS.-8/2021.11.23. sz. zsinati határozattal elfogadott 2021. évi III. törvény iktatta be.

TARTALOMJEGYZÉK

2000. évi II. törvény	1
a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálatáról	1
I. RÉSZ	1
I. fejezet	1
A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálatának kiemelt feladatai	1
II. fejezet	1
A szeretetszolgálat területei	2
III. fejezet	2
A szeretetszolgálati intézményekre, szolgálatokra vonatkozó közös rendelkezések	2
IV. fejezet	3
Szeretetszolgálat az egyházközségekben	3
V. fejezet	4
Szeretetszolgálat az egyházmegyékben	4
VI. fejezet	4
Szeretetszolgálat az egyházkerületekben	4
VII. fejezet	4
Szeretetszolgálat az országos egyház keretében	4
II. RÉSZ	5
A SZERETETSZOLGÁLAT MUNKÁSAINAK (DIAKÓNUSOK) KÉPZÉSE ÉS SZOLGÁLATBA ALLÍTÁSA	5
III. RÉSZ	6
A SZERETETSZOLGÁLATI MUNKA ANYAGI FORRÁSAI	6
IV. RÉSZ	6
A SZERETETSZOLGÁLAT KAPCSOLATAI	6
V. RÉSZ	6
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	6